

Gaietà Buigas, 1901. Ceiling of the Villa Avelina, property of Bonaventura Blay, now converted into a hotel, Sitges

Gaietà Buigas, 1901. Sostre de la Vila Avelina propietat de Bonaventura Blay, convertida en hotel, Sitges

Sacrament (1916) de l'església de Sant Romà de Lloret de Mar a l'arquitecte Bonaventura Conill i Montobbio (1875-1946).

Antoni Gaudí va tenir dos clients indians, Máximo Díaz de Quijano, que li va encarregar la vil·la El Capricho (1883) a Comillas, i Antonio López i López (1817-1883), que també per a Comillas, d'on era oriünd, li va encarregar alguns mobles per a la capella i el palau de Sobrellano (1882), totes dues obres considerades premodernistes. El segon gran arquitecte del Modernisme, Lluís Domènech i Montaner (1850-1923), va dissenyar per a López, a Comillas, la porta de la cripta de la capella de Sobrellano i el Seminario Pontificio (1891), i per al municipi La Fuente de los Tres Caños (1899), el monument a Antonio López (1890) i el cementiri (1893), que conté escultures dels millors escultors del Modernisme: Eusebi Arnau i Josep Limona.

Una altra gran obra modernista de Gaudí, la Pedrera o Casa Milà (1906-1910), va ser finançada amb el capital acumulat a Guatemala per l'indià Josep Guardiola i Grau (1831-1901) i encarregada a l'arquitecte per la seva vídua, Roser Segimon, casada en segones núpcies amb Perico Milà i Camps, el cognom del qual va donar nom a la casa. Altres clients de Gaudí, com els promotors de la casa Calvet (1898) i de la casa Batlló (1904), no eren indians però sí eren fabricants tèxtils i els seus negocis van viure l'efervescència econòmica deguda a la repatriació dels capitals d'ultramar.

El segon nucli modernista indià en importància es troba a Lloret de Mar, on els indians van finançar la reconstrucció modernista de l'església de Sant Romà (1914), amb escultures de Llimona i Clarasó. A la dècada anterior, i a la finca de Sant Pere del Bosc, l'indià Nicolau Font i Maig (1830-1908), comte de Jaruco, havia encarregat al tercer gran nom del Modernisme, Josep Puig i Cadafalch, la restauració modernista de l'edifici i l'erectió d'una creu de terme (1903) amb escultures d'Eusebi Arnau i d'una ermita a la Mare de Déu de Gràcia (1909). A Enric Monserdà i Vidal (1850-1926), li va encarregar el popular monument a l'Àngel de Lloret (1905) amb escultures d'Arnau i Bechini. Font i Maig també es va fer construir una impactant casa modernista al poble, que avui allotja equipaments municipals. No es pot deixar d'esmentar a Lloret l'anomenat "cementiri modernista dels indians".

El tercer reducte de Modernisme indià que esmentarem és l'Exemple de Barcelona, l'artífex del qual, Ildefons Cerdà, pertanyia a una família de

Esqueu Mausoleum, Lloret de Mar cemetery. Attributed to Bonaventura Conill, 1904-1909

Mausoleu Esqueu al cementiri de Lloret de Mar. Atribuït a Bonaventura Conill, 1904-1909

comerciants amb ultramar. Segons l'historiador Martín Rodrigo Alharilla, l'any 1880, deu anys després de l'inici de les primeres edificacions, la majoria dels vint principals propietaris del barri eren indians. Alguns dels edificis modernistes destacats són els ja esmentats de Gaudí; el de l'indià de Cuba i Filipines Ramon Botet i Fonollà (1828-1900), ocupat avui pel Colmado Quilez al carrer Aragó; la casa de Josep Pons (1913), indià de Cuba, obra de Josep M. Barenys i Gambús, al carrer Mallorca, 304; i la casa de Manuel Malagrida, indià d'Argentina, al passeig de Gràcia, 27, de Bonaventura Bassegoda i Amigó.

A banda dels tres nuclis esmentats, a Espanya es poden visitar nombroses construccions indians d'estil modernista a la cornisa cantàbrica, convertides avui en hotels de luxe. A Catalunya es pot seguir la ruta indiana de Sitges, amb obres modernistes com la casa de Bartomeu Carbonell i Mussons (1913), amb l'emblemàtica torre de rellotge que dona imatge a la vila, o la Vila Avelina (1901) de Bonaventura Blay, obra de l'arquitecte Gaietà Buigas Monravà (1851-1919), entre d'altres. Totes elles es deuen a aquells aventurers atrevits que van actuar com a filantrops beneficiant les seves localitats d'origen i atorgant-los el toc diferencial que les segueix caracteritzant avui en dia.

Wrought iron balustrade by Pál Fekete, after drawings by architect Ede Magyar
Balustrada de forja de Pál Fekete, segons el disseny de l'arquitecte Ede Magyar

Mária Réti
Art historian, National Office of Cultural Heritage, Budapest
maria.reti@koh.hu

The most beautiful building of the city of Szeged in the south of Hungary, Reök Palace, was revived as a new cultural centre in 2007. The hundred-year-old building, which carries the stylistic elements of the so-called "Hungarian Secession", is an outstanding piece of the European Art Nouveau. Its facade is entwined with reliefs of lilac and gold lilies that continue in the floreal ornaments of the wrought iron balustrades and the roof. The magnificent building looking on to two streets and having a courtyard shows the influence of French and Belgian architects Hector Guimard and Victor Horta, unlike other Hungarian Art Nouveau buildings.

The palace-like building, which contained six apartments, was commissioned by Iván Reök, a hydraulics engineer, for his family, and designed by architect Ede Magyar (29) in 1906-07.

Iván Reök, who often visited his uncle, the popular Hungarian painter Mihály Munkácsy, in Paris, was enchanted by the new style there. Breaking up with the then dominant Historicism, every detail of the facade shows the clear style of the floral Art Nouveau.

The facade of the two-storey building is decorated with sculptured reliefs. The oriels and balconies are supported with floral motives, the balustrades and pillars ornamented with lilies hint at the occupation of the patron. The lilies having lilac petals and golden anthers that are entwined on the wavy surfaces resemble the flora of the River Tisza. The seccos under the cornices were originally decorated with naked water fairies but they were removed not long after the building was accomplished due to the wish of some conservative female members of the family. Today we can see the green striped ornaments here. The arched walnut portals and windows suit the dynamism of the facade.

Detail of the famous sculptured lilies on the façade
Detall dels famosos lliris esculpits a la façana

16 ANIVERSARI

El centenari Palau Reök torna a la vida

Mária Réti

Historiadora de l'Art, Oficina Nacional del Patrimoni Cultural, Budapest
maria.reti@koh.hu

El Palau Reök, l'edifici més bonic de Szeged (al sud d'Hongria), va rebre una segona oportunitat com a centre cultural el 2007. Aquest edifici presenta elements estilístics de l'anomenada "Secession hongaresa" i constitueix un exemple magnífic de Modernisme.

Uns relleus de líl·lis i lliris daurats serpentejant i es cargolen per la façana i continuen en l'ornament floral de les balustrades de forja i del sostre. A diferència d'altres edificis modernistes hongaresos, l'esplendorós edifici, que dona a dos carrers i compta amb un pati, mostra la influència de l'arquitecte francès Hector Guimard i del seu col·lega belga, Victor Horta.

L'edifici, d'aire sumptuós, contenia sis apartaments i va ser un encàrrec de l'enginyer hidràulic Iván Reök per a la seva família. L'arquitecte Ede Magyar el va dissenyar els anys 1906-1907, amb 29 anys d'edat. Reök, que visitava sovint el seu oncle, el famós pintor hongarès Mihály Munkácsy, a París, estava fascinat pel nou estil que hi trobava. Cada detall de la façana traspuja l'estil floral del Modernisme, en un clar trencament amb l'historicisme dominant.

Uns relleus esculpits adornen la façana d'aquest edifici de dues plantes. La tribuna i els balcons descansen damunt uns motius florals, mentre que les balustrades i les columnes ornamentades amb lliris fan referència a l'ocupació del propietari. Els lliris, amb pètals liles i antereres daurades que s'entrellacen en les superfícies ondulades, recorden la flora del riu Tisza. Els secs sota les cornises originalment estaven decorats amb fades

Un clar trencament amb l'historicisme dominant

aquàtiques nues, però aquestes es van eliminar poc després de la finalització de l'edifici a instàncies de certs membres femenins conservadors de la família. Avui, hi veiem uns ornaments de franges verdes. Els portals i les finestres en arc de noguera escauen al dinamisme de la façana.

També al buc de l'escala hi trobem ornaments florals. El fullatge de les balustrades de forja es cargola al voltant d'una barra fins a un ram de flors. Els lliris que ondulen entre la decoració de jònqueres de les balustres converteixen el buc en una enorme planta enfiladissa daurada. Pál Fekete, un prolífic ferrer modernista hongarès de Szeged, va realitzar

Stairwell, viewed from above

L'escala, vista des de dalt

Main entrance door

Porta principal

Main façade of Reök Palace

Façana principal del Palau Reök

Floral ornaments are apparent in the staircase of the building as well. The foliage of the wrought iron balustrades is entwined up around a bar into a bunch of flowers. The lilies rippling among the sedge-like decoration of the balustrades turn the stairwell into a giant gilded creeping plant. The beautiful wrought iron work was

Breaking up with the then dominant Historicism

made after the drawings of architect Ede Magyar by Pál Fekete, a prolific Hungarian blacksmith of Art Nouveau style from Szeged. The staircase window mullions are all unique works resembling floral motifs. The undulating banderol decorating the staircase walls responds to the foliage of the balustrade.

During the building's recent renovation, one room was restored to its original state in the interior. The corner room on the first floor was decorated with green vertical stripes and with series of wreaths in the frieze. The room's decorative paint was reconstructed based on those restored surfaces that retained the original wallpaper-like pattern typical for the beginning of the 20th century. The three doors of the same room were also restored, including their green graining.

The new Regional Cultural Centre that was opened in the palace, renovated on its 100th anniversary, kept its original patron's name in its acronym REÖK (Regionális Összművészeti Központ). REÖK's profile embraces decorative arts, music, literature and theatre performances. The building has various programmes on offer – the rooms on the upper floor provide exhibition space for the high arts, the basement for underground artists. Visitors can also enjoy the glass-roofed inner courtyard. A new cafeteria will open in the ground-floor corner rooms. www.reok.hu

www.reok.hu

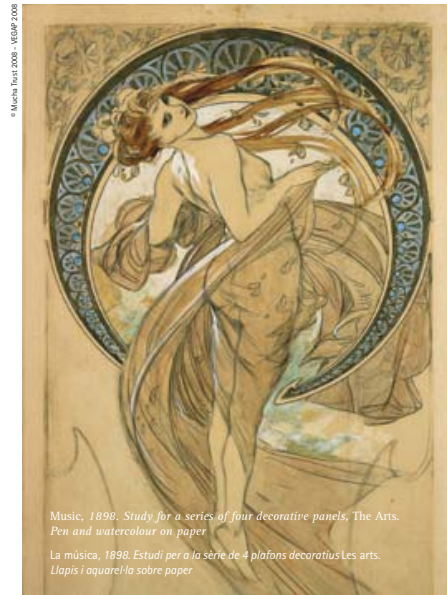
View of the corner façade
Vista de la façana cantonera

la bella forja seguint els dissenys d'Ede Magyar. Els monjos de la finestra del buc de l'escala són tots peces úniques amb motius florals. La banderola ondulant que adorna les parets del buc complementen el fullatge de la balustrada.

Durant la recent restauració de l'edifici (en el seu centenari), es va retornar l'interior d'una de les habitacions al seu estat original. Es va decorar la cambra cantonera de la primera planta amb franges verdes i amb un seguit de coronas al fris. La pintura ornamental es va recuperar a partir de les superfícies restaurades que conservaven el patró original que recorda l'estil del paper pintat típic de principis del segle XX. També es van restaurar les tres portes, incloent la textura de l'acabat de la pintura de color verd.

El nou Centre Cultural Regional que va obrir-se al palau conserva el nom del propietari original en el seu acrònim REÖK (Regionális Összművészeti Központ). El centre acull mostres d'arts decoratives, música, literatura i teatre en diversos espais. A les sales de la planta superior hi ha espais per a exhibicions d'artistes reconeguts i al soterrani per a les tendències més *underground*. Els visitants poden gaudir també del pati interior amb sostre de vidre. A les sales cantoneres de la planta baixa s'hi obrirà una cafeteria. www.reok.hu

www.reok.hu

Music, 1898. Study for a series of four decorative panels, The Arts.
Pen and watercolour on paper

La música, 1898. Estudi per a la sèrie de 4 plafons decoratius Les arts.
Llapis i aquarel·la sobre paper

Àlex Mitrani
Curator of the Exhibition *Alphonse Mucha. Seduction, Modernity & Utopia*
Fundació "la Caixa", Barcelona
amitrani@arrakis.es

Leaving aside the undisputed seductiveness of his works, fascinating to some and excessive to others, the figure of Alphonse Mucha (Ivančice, 1860-Prague, 1939), who slipped from fame to an obscurity from which only recently he has begun to re-emerge, lies at the heart of fundamental issues of modernity.

After the unexpected success of his artistic and professional association with Sarah Bernhardt in 1895, French critics, once they had overcome the initial ignorance that led them to think he was a Hungarian, or even Spanish, artist, came to see Mucha, together with Chéret and Grasset, as a master of the art of posters for whom many collectors at the time had a veritable thing.

When Art Nouveau began its rapid decline, Mucha went to the United States of America, where he arrived for the first time in 1904 and was received, as the *New York Daily News* heralded, as "the greatest decorative artist in the world". He wanted to redirect his career there and find financial backing for artistic projects for his native Moravia. His return, in 1910, was not easy, as he was seen by Czech artists as a foreigner who, at the same time, employed a style that was by now out of fashion.

His controversial contribution to Prague's Town Hall expresses an eclectic style that in some respects connects with what would

Self-portrait, c1897. Mucha sleeping on a sofa in his study in Paris
Autoretrat, c. 1897. Mucha dormint en un sofà del seu estudi de París